

Michaela Glozygová¹⁾

Úhrnný měsíční příjem cizinců ve světle judikatury správních soudů

I. Úvod

Cizinci, kteří žádají o vydání či o prodloužení pobytového oprávnění na území České republiky, jsou povinni předložit jako jednu ze zákonem stanovených náležitostí doklad o svém finančním zaopatření. Přiznání požadovaného pobytového oprávnění ovšem není vázáno toliko na doložení takového dokladu. Vyžaduje se totiž, aby cizinci prokázali dostatečné finanční prostředky, které zajistí nezbytné náklady spojené s jejich pobytem na území. Účelem tohoto požadavku je zamezit situacím, aby cizinci nebyli zátěží pro sociální systém České republiky, resp. aby nezneužívali dávky státní sociální podpory,²⁾ event., aby nepáchali trestnou činnost.

Jelikož jednotlivé typy pobytových oprávnění poskytují cizincům na území České republiky rozdílný standard, zákon o pobytu cizinců³⁾ stanoví odlišné podmínky, jejichž splnění je pro účely dosažení pobytového titulu zapotřebí. Zatímco ustanovení § 31 odst. 1 písm. c) zákona ukládá cizinci povinnost předložit „prostředky k pobytu dle § 13 zákona“, ustanovení § 42b odst. 1 písm. d) a § 46 odst. 7 písm. b) zákona hovoří o závazku cizince doložit doklad o „úhrnném měsíčním příjmu“. Z § 71 zákona navíc vyplývá požadavek, aby takto deklarovaný příjem cizince byl pravidelný.

V praxi činí prokazování dostatečných finančních prostředků cizincům značné problémy, proto jsou jejich žádosti o udělení či prodloužení pobytového oprávnění často zamítány. Z tohoto důvodu existuje i velmi bohatá judikatura správních soudů zabývající se touto problematikou.

V tomto článku se zaměřím na jednotlivé aspekty a problémy spojené s prokazováním úhrnného měsíčního příjmu cizinců v případech žádosti o dlouhodobé pobytové oprávnění za účelem podnikání a společného soužití rodiny na území. Vycházet přitom budu z judikatury tuzemských správních soudů a dále z vlastních poznatků o rozhodovací činnosti správních orgánů.⁴⁾ V závěru se rovněž pokusím nastínit mé úvahy *de lege ferenda*.

¹⁾ Autorka působí v Kanceláři veřejného ochránce práv. V tomto článku jsou uvedeny její vlastní názory, nikoliv stanovisko instituce, v níž působí.

²⁾ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. září 2014, č. j. 57 A 94/2013-63.

³⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

II. Vymezení pojmu úhrnný měsíční příjem

Z ustanovení § 42b odst. 1 písm. d) a § 46 odst. 7 písm. b) zákona o pobytu cizinců vyplývá, že cizinec je povinen předložit doklad o úhrnném měsíčním příjmu, který není nižší než součet částek životního minima cizince a s ním společně posuzovaných osob (rodiny) a nejvyšší částky normativních nákladů na bydlení nebo částky, kterou cizinec prokáže jako částku skutečných odůvodněných nákladů vynakládaných na bydlení výše uvedených osob.

Jednoduše řečeno, v případě úhrnného měsíčního příjmu se jedná o zákonem stanovené minimum finančních prostředků, které jsou cizinec a společně s ním posuzované osoby povinni prokázat správním orgánům v rámci řízení o jejich žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání a společného soužití rodiny na území.

Na rozdíl od ustanovení § 13 odst. 1 zákona o pobytu cizinců,⁴⁾ které vyžaduje předložení několikanásobku částky existenčního minima, úhrnný měsíční příjem cílí na prokázání finanční stability cizince po delší období směrem do budoucna. Nepostačí proto, pokud cizinec předloží, že disponuje určitou výší finančních prostředků v průběhu správního řízení o jeho pobytovém oprávnění. Jeho deklarovaný příjem by měl být s ohledem na zákonem stanovenou výši úhrnného měsíčního příjmu dostatečný, věrohodný a pokud možno i stálý a pravidelný. Ačkoliv je mi známo, že Nejvyšší správní soud⁶⁾ v jednom ze svých rozhodnutí konstatoval, že v případě žádosti o dlouhodobé pobytové oprávnění nelze uplatnit požadavek pravidelnosti příjmu, mám za to, že tento závěr nemůže obstát v návaznosti na judikaturu Soudního dvora EU⁷⁾ a také vzhledem k tomu, že jednorázové příjmy nekorespondují s účelem prokazování úhrnného měsíčního příjmu.

III. Předkládání dokladů o úhrnném měsíčním příjmu

Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že v řízení o pobytových oprávněních cizinců, tj. v řízení o žádostech, leží primární povinnost jednat

---

⁴⁾ Pod tímto označením mám na mysli odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra a Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.

⁵⁾ Ustanovení § 13 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanoví: „Zajištění prostředků k pobytu na území se prokazuje, není-li dále stanoveno jinak, předložením

a) peněžních prostředků alespoň ve výši

1. 0,5násobku částky existenčního minima stanovené zvláštním právním předpisem (dále jen "částka existenčního minima") na 1 den pobytu, jestliže tento pobyt nemá vcelku přesáhnout dobu 30 dnů,

2. 15násobku částky existenčního minima, jestliže má pobyt na území přesáhnout dobu 30 dnů, s tím, že tato částka se za každý celý měsíc předpokládaného pobytu na území zvyšuje o 2násobek částky existenčního minima,

3. 50násobku částky existenčního minima, jestliže se jedná o pobyt za účelem podnikání, který má vcelku přesáhnout 90 dnů, nebo

b) dokladu potvrzujícího zaplacení služeb spojených s pobytem cizince na území nebo dokladu potvrzujícího, že služby budou poskytnuty bezplatně.“

⁶⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. ledna 2015, č. j. 10 Azs 245/2014-41.

⁷⁾ Srov. např. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. dubna 2016, ve věci C-558/14, Khachab proti Subdelegación del Gobierno en Álava.

aktivně na samotných cizincích.⁸⁾ Pokud tedy tito mají zájem na tom, aby jejich žádost byla kladně vyřízena, měli by poskytnout správním orgánům maximální součinnost, resp. měli by předložit požadované doklady, neboť není povinností správních orgánů, aby tyto doklady za cizince samy obstarávaly.⁹⁾ V případě, že tak cizinci neučiní, musí jít případné negativní následky k jejich tíži.

Pokud žádost cizince nemá předepsané náležitosti nebo trpí vadami (např. cizinec nedoložil žádný doklad o svém finančním zaopatření, nebo k němu není možné přihlídnout s ohledem na jeho neaktuálnost¹⁰⁾) je povinností správního orgánu pomoci cizinci s odstraněním těchto nedostatků. Tuto povinnost správního orgánu ovšem nelze interpretovat tak, že by bylo jeho úkolem poskytnout cizinci komplexní návod, co by měl udělat proto, aby jeho žádosti bylo vyhověno.¹¹⁾ Současně judikatura správních soudů dovodila, že není povinností správního orgánu, aby cizince opakovaně vyzýval k nápravě nedostatků jeho žádosti, a to ani tehdy, pokud je z projednatelných dokladů zřejmé, že deklarovaný příjem cizince nedosahuje zákonem požadované výše.¹²⁾

Co se týče samotného obsahu výzvy k odstranění vad žádosti, tato by měla být formulována tak, aby bylo cizinci jasně, srozumitelně a pravdivě sděleno, jaké doklady o úhrnném měsíčním příjmu má předložit, za jakým účelem je předkládá a jakou formu by měly mít.¹³⁾ Dle Nejvyššího správního soudu by cizinci rovněž mělo být sděleno, jaké doklady již správnímu orgánu předložil, zda jsou vyhovující, v jakém směru mají být doplněny, příp. zda mu jsou známy společně posuzované osoby.¹⁴⁾ Mimo to by ve výzvě neměl chybět odkaz na příslušnou právní úpravu. Pro úplnost lze dodat, že cizinci by měla být k odstranění vad žádosti stanovena přiměřená lhůta a současně by měl být poučen o tom, jaké následky se pojí s neodstraněním vad v této lhůtě (tj. zastavení řízení či zamítnutí žádosti dle relevantních ustanovení dotčených právních předpisů).¹⁵⁾

---

⁸⁾ Srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. března 2015, č. j. 9 Azs 12/2015-38, nebo ze dne 4. listopadu 2015, č. j. 3 Azs 162/2015-43.

⁹⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. srpna 2019, č. j. 9 Azs 66/2018-58.

¹⁰⁾ Z judikatury správních soudů vyplývá, že správní orgány jsou povinny rozhodovat podle skutkového a právního stavu, který tu je v době jejich rozhodování (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. dubna 2011, č. j. 1 As 24/2011-79, nebo ze dne 16. srpna 2018, č. j. 1 As 165/2018-40). Na to navazuje i zásada, že úhrnný měsíční příjem je nutno vyhodnocovat s ohledem na vyvíjející se příjem směrem do budoucna (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. února 2020, č. j. 30 A 20/2018-74).

¹¹⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. října 2010, č. j. 1 As 51/2010-214.

¹²⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. dubna 2016, č. j. 3 Azs 143/2015-37.

¹³⁾ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 16. ledna 2019, č. j. 30 A 37/2018-56.

¹⁴⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. září 2014, č. j. 6 As 136/2013-56.

¹⁵⁾ Ve smyslu § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nebo § 56 odst. 1 písm. a), e) a l) zákona o pobytu cizinců.

Za situace, kdy poučení obsažené ve výzvě materiálně obsahuje všechny podstatné informace, kterých se cizinci mělo dostat, tj. představení rozhodné právní úpravy, shrnutí doposud zjištěného skutkového stavu, popis zjištěných vad a návod k jejich odstranění, nemůže jít k tíži správního orgánu, že cizinec mylně pochopí, v čem spočívá nedostatek jeho žádosti.¹⁶⁾ Z judikatury správních soudů v tomto ohledu zpravidla vyplývá,¹⁷⁾ že velmi obsáhlé výzvy odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra k odstranění vad žádosti splňují výše uvedené požadavky, a dále, že správní orgán obvykle postupuje v souladu s obecnou zásadou součinnosti správních orgánů s dotčenými osobami (ve smyslu § 4 správního řádu).

IV. Doklady o úhrnném měsíčním příjmu cizinců

Vzhledem k tomu, že zákon o pobytu cizinců výslovně neuvádí, jaké doklady lze k prokázání úhrnného měsíčního příjmu použít,¹⁸⁾ je třeba tento požadavek vyložit s odkazem na zákon o životním a existenčním minimu,¹⁹⁾ který vylučuje možnost započítat do disponibilního příjmu cizince určité finanční prostředky. Zároveň je třeba přihlídnout k tomu, zda a jakým způsobem má cizinec možnost vyžadované doklady obstarat.²⁰⁾ Je proto vždy na správních orgánech, aby předložené doklady o finančním zaopatření cizinců náležitě posoudily a zdůvodnily, proč předmětný doklad nelze v daném případě akceptovat.

V této souvislosti lze například poukázat na případ, ve kterém správní orgány odmítly zohlednit daňové přiznání cizince, neboť z něj nebyl patrný výsledek vyměrovacího řízení, a to i přesto, že cizinec v rámci odvolacího řízení předložil platební výměr, v němž se uvedené údaje neodchylovaly od údajů uvedených v dotčeném daňovém přiznání. Nejvyšší správní soud v projednávané kauze poukázal na skutečnost, že daňové přiznání představuje primární způsob prokázání příjmu ze samostatně výdělečné činnosti v případě žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu. Neshledal proto žádný logický důvod pro odmítnutí dotčeného dokladu za situace, kdy byl sledován stejný cíl, tj. prokázání, že cizinec disponuje dostatečnými finančními prostředky. Pokud tedy správní orgány měly pochybnosti o deklarovaném příjmu cizince, měly tyto úvahy vyslovit a zdůvodnit je. Současně dle Nejvyššího správního soudu bylo namístě, aby správní orgány vyzvaly cizince k doložení jiných dokladů o jeho příjmech, příp. k předložení platebního výměru a správní řízení přerušily do té doby, než jej cizinec bude moci získat.²¹⁾ Tamní soud rovněž doplnil, že si lze představit situace, v nichž by správnímu orgánu mohlo postačovat samotné

---

¹⁶⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. září 2018, č. j. 2 Azs 180/2018-51.

¹⁷⁾ Srov. např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 16. ledna 2019, č. j. 30 A 37/2018-56, bod 22, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. května 2019, č. j. 29 A 95/2017-33, bod 15.

¹⁸⁾ Na rozdíl od ustanovení § 13 zákona o pobytu cizinců.

¹⁹⁾ Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁾ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. února 2019, č. j. 52 A 80/2018-61, bod 17.

doložení daňového přiznání. A to tehdy, pokud by z něj bylo na první pohled zřejmé, že příjmy cizince jsou i přes případné odvody v oblasti sociálního zabezpečení vysoké, resp. přesahují zákonem požadovanou výši úhrnného měsíčního příjmu.

Správní soudy v rámci své rozhodovací činnosti dále dovodily, že jako doklady o úhrnném měsíčním příjmu cizince nemohou sloužit určité typy dokumentů. Například Městský soud v Praze v jednom ze svých rozsudků²²⁾ uvedl, že v rámci hodnocení finančního zaopatření cizince nelze zohlednit potvrzení o výši zůstatku na bankovním účtu k určitému dni, neboť se jedná o výsledek jednorázového převodu finančních prostředků na účet cizince, který nezaručuje, že cizinec bude schopen v budoucnu plnit své finanční závazky a bude soběstačný, resp. že v delším časovém horizontu bude mít zajištěny zdroje ke své obživě a živobytí. Z obdobného důvodu městský soud v téže věci rovněž nezohlednil mimořádnou účetní závěrku cizince za období kratší dvou měsíců. V jiném případě Krajský soud v Plzni dospěl k závěru, že nelze přihlížet k samotným fakturám, které cizinci vystavili v rámci své podnikatelské činnosti, neboť se jedná o pouhé účetní doklady, z nich dostatečným způsobem nevyplývá, z jaké činnosti tyto finanční prostředky pocházejí, ani na základě jakého právního titulu je cizinci obdrželi.²³⁾ Kromě toho z nich není zřejmý ani tzv. čistý příjem cizince. Krajský soud v Brně rovněž přisvědčil názoru správních orgánů, že ujednání o potencionálním zaměstnání nemůže osvědčit započitatelný příjem cizince ani jeho nárok na mzdu (pozn. cizinka v posuzovaném případě předložila správnímu orgánu příslib zaměstnání společně s pracovní smlouvou, dle níž její pracovní poměr ještě nevznikl a navíc byl podmíněn).²⁴⁾ V neposlední řadě si dovoluji poukázat na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích,²⁵⁾ v němž tamní soud aproboval názor, že nelze považovat za přepjatý formalismus, pokud správní orgány nezohlednily doklad o příjmech cizince vystavený v cizím jazyce s odkazem na ustanovení § 16 správního řádu (pozn. v daném případě se jednalo o výpis z bankovního účtu, který byl sepsán v azbuce). Pro úplnost považuji za vhodné doplnit, že krajský soud rozhodoval o žalobě podle právní úpravy účinné v roce 2016, kdy ještě zákon o pobytu cizinců neobsahoval speciální ustanovení § 169 týkající se cizojazyčných písemností.²⁶⁾

---

²¹⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2019, č. j. 5 Azs 154/2018-29, body 21-23.

²²⁾ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. května 2018, č. j. 8 A 38/2015-24, bod 15.

²³⁾ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. února 2018, č. j. 30 A 75/2017-98.

²⁴⁾ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. února 2019, č. j. 30 A 81/2017-37.

²⁵⁾ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. září 2017, č. j. 51 A 9/2017-34, bod 27.

²⁶⁾ Dikce § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců zní: „Pokud žadatel v řízení podle tohoto zákona předložil dokument vyhotovený v jiném než českém jazyce a ani na výzvu správního orgánu nedoložil úředně ověřený překlad tohoto dokumentu do jazyka českého, hledí se na tento dokument, jako by nebyl předložen.“

S ohledem na výše uvedené proto lze mezi nejčastější doklady o úhrnném měsíčním příjmu cizinců zařadit: potvrzení zaměstnavatele o výši průměrného čistého výdělku cizince za poslední tři měsíce včetně pracovní smlouvy, příp. mzdového výměru; platební výměr cizince společně s potvrzením o výši zaplaceného pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti; smlouvu o výkonu funkce jednatele společně se zápisem z valné hromady obchodní společnosti, na níž byla daná smlouva schválena nebo doklad o převodu dávek vyplácených státem.

Ačkoliv zákon o pobytu cizinců nevyklučuje, aby cizinci disponovali i příjmem plynoucím ze zahraničí, smyslem předkládání dokladu o úhrnném měsíčním příjmu nepochybně je, aby cizinci doložili takové prostředky, se kterými mohou na území České republiky skutečně aktivně disponovat. Tímto směrem se totiž ubíral úmysl zákonodárce, který v ustanoveních § 42b odst. 1 písm. d) a § 46 odst. 7 písm. b) odkazuje na zákon o životním a existenčním minimu, jenž v případě příjmů plynoucích ze zdrojů v zahraničí dále odkazuje na § 2 odst. 2 zákona o daních z příjmů.²⁷⁾ S ohledem na shora uvedené proto správní orgány požadují po cizincích, aby předložili mezinárodně uznávané platební karty. V tomto ohledu je mi z praxe známo, že danému požadavku nemohou dostát např. státní příslušníci Íránské islámské republiky, neboť nedisponují takovými kartami.

Co se týče formy předkládaných dokladů, Nejvyšší správní soud konstatoval,²⁸⁾ že zákon o pobytu cizinců neobsahuje požadavek, aby byly listiny týkající se úhrnného měsíčního příjmu předkládány v originále. Správní orgány by proto měly akceptovat tyto doklady i ve formě fotokopí. V opačném případě (tj. nebudou-li správní orgány považovat kopie dokladů za průkazné) je jejich povinností vyzvat cizince k předložení originálu dotčené písemnosti, přičemž by cizinci měly ozřejmit, proč se v daném případě nespokojily s prokázáním tvrzených skutečností prostřednictvím prosté kopie dokumentu. Neučiní-li tak, dopustí se porušení zákazu libovůle.

Závěrem si dovoluji připomenout, že novelizovaná právní úprava zákona o pobytu cizinců již neumožňuje, aby cizinci prokazovali požadovanou výši finančních prostředků předložením peněz v hotovosti. V praxi totiž často docházelo k tomu, že si cizinci mezi sebou předávali peníze toliko pro účely kladného vyřízení jejich žádosti o pobytové oprávnění, a to mnohdy i na samotném pracovišti správního orgánu.²⁹⁾

---

²⁷⁾ Ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, stanoví: „Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.“

²⁸⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. listopadu 2018, č. j. 7 Azs 399/2018-34, body 15-18.

²⁹⁾ Jedná se o poznatek autorky článku z činnosti správních orgánů.

V. Neodpovídající či nedovolené příjmy cizince

Správní orgány se ve své rozhodovací praxi potýkají s případy, ve kterých cizinci ke své žádosti předloží doklady o příjmech, které si vzájemně odporují, resp. neodpovídají skutečnosti. Pro ilustraci se jedná např. o situaci, kdy si jednatel společnosti s ručením omezeným sám sobě vystavuje potvrzení o tom, že mu byla na základě smlouvy o výkonu funkce jednatele společnosti vyplacena určitá odměna, ačkoliv ze sdělení okresní správy sociálního zabezpečení vyplývá, že by neměl s ohledem na výši vyměřovacího základu společnosti disponovat deklarovanými finančními prostředky.

Ani v těchto případech nejsou správní orgány zbaveny své povinnosti postupovat v souladu s tzv. zásadou materiální pravdy,³⁰⁾ neboť Nejvyšší správní soud dovodil, že pro vydání negativního rozhodnutí ve věci nepostačuje pouhé zpochybnění údajů předložených cizincem.³¹⁾ Pokud tedy správní orgány mají za to, že deklarované údaje o finančním zaopatření cizince neodpovídají skutečnosti, je jejich povinností toto tvrzení náležitě prokázat, neboť dle názoru soudu nelze např. vyloučit chybu v účetnictví či situaci, kdy cizinec obdrží i další příjem nad rámec ujednané měsíční částky. Správním orgánům se v těchto případech nabízí dvě možnosti. První z nich je doplnění skutkového stavu ohledně skutečného příjmu cizince, přičemž důkazní břemeno nese cizinec. Není-li cizinec ochoten či schopen hodnověrně prokázat svou finanční situaci, nemůže se svou žádostí o pobytové oprávnění uspět.³²⁾ Druhou možnost představuje přezkoumatelné zdůvodnění názoru správního orgánu, proč tento považuje určité doklady za věrohodnější a upřednostnil je před doklady, které ke své žádosti předložil cizinec.

Jako příklad, kdy správní orgán postupoval v souladu s dotčenou základní zásadou správního řízení, lze např. zmínit kauzu, ve které cizinec předložil jako doklad o svých příjmech platební výměr za rok 2015. Z jeho cestovního dokladu ovšem vyšlo najevo, že cizinec v daném roce pobýval po převážnou dobu v zemi svého původu. Jelikož správní orgán pojal pochybnost o tom, že cizinec plnil účel povoleného pobytu na území, vyzval jej, aby prokázal svou podnikatelskou aktivitu a dále aby se dostavil k výsledku. Cizinec v této souvislosti předložil správnímu orgánu tři faktury, přičemž uvedl, že se jedná o jediné doklady, kterými může prokázat svou samostatně výdělečnou činnost. Porovnáním obsahu faktur, cestovního dokladu a výpovědi cizince bylo prokázáno, že údaje v nich uvedené nemohou odpovídat skutečnosti, neboť v době, kdy měl cizinec převzít odměnu za odvedenou práci, se nenacházel na území České republiky. Jelikož cizinec nedokázal uvést žádné argumenty, kterými by tyto rozpory odstranil, a dokonce sám připustil, že doklady o jeho finančním

---

³⁰⁾ Ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu.

³¹⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. června 2015, č. j. 1 Azs 99/2015-36, body 17-22.

³²⁾ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. září 2018, č. j. 31 A 167/2016-53, bod 28.

zabezpečení neodráží jeho skutečný výdělek, Krajský soud v Plzni jeho žalobu zamítl, resp. potvrdil rozhodnutí správních orgánů.³³⁾

Kromě toho lze zmínit i situace, kdy cizinci doloží příjmy bez právního titulu. V této souvislosti lze poukázat např. na případ, ve kterém cizinec předložil ke své žádosti potvrzení o výši příjmu ze závislé činnosti, aniž by disponoval požadovaným povolením k zaměstnání. Městský soud v Praze v dané věci vyslovil právní názor, že mu za daných okolností nelze udělit pobytové oprávnění, neboť je ve veřejném zájmu státu, aby na jeho území pobývali cizinci, kteří respektují právní řád a nejednají způsobem, v němž lze shledat obcházení zákona za účelem vlastního prospěchu.³⁴⁾ Uvedený závěr je dle mého názoru možné analogicky uplatnit i ve vztahu k jakýmkoliv dalším nelegálně získaným finančním prostředkům.³⁵⁾

VI. Výpočet úhrnného měsíčního příjmu, tzv. čistý příjem cizince

Z dotčených ustanovení § 42b odst. 1 písm. d) a § 46 odst. 7 písm. b) zákona o pobytu cizinců vyplývá, že se proti sobě vždy poměřují dvě cifry, a to úhrnný měsíční příjem cizince a společně posuzovaných osob proti součtu částek životních minim³⁶⁾ a částky skutečných odůvodněných nákladů na bydlení, případně nejvyšších normativních nákladů na bydlení. Z uvedeného plyne, že správní orgány jsou povinny vypočítat částku výše finančních prostředků, jimiž cizinec a s ním společně posuzované osoby disponují, a také zákonem vymezenou částkou, které by měl příjem těchto osob dosahovat, tyto částky následně porovnat a vyvodit z nich patřičné závěry.

Vzhledem k tomu, že za příjem cizince a společně posuzovaných osob se považuje toliko příjem započitatelný podle zákona o životním a existenčním minimu, správní orgány jsou při výpočtu úhrnného měsíčního příjmu povinny vycházet z tzv. čistého příjmu, tj. příjmu po odpočtu příslušných výdajů. Uvedený postup je výrazem zásady rovnosti mezi všemi cizinci žádajícími o pobytové oprávnění, ať již jsou v postavení osoby podnikající nebo zaměstnance.³⁷⁾ U nich je v souladu s pracovníprávními předpisy vyžadováno předložení potvrzení zaměstnavatele o výši čistého průměrného měsíčního výdělku.

Například cizinci, kteří vykonávají na území České republiky samostatně výdělečnou činnost, ke svým žádostem zpravidla předkládají platební výměr společně s dokladem o výši zaplaceného pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti za totéž rozhodné období, případně i doklad

---

³³⁾ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 12. září 2018, č. j. 30 A 129/2017-55.

³⁴⁾ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. dubna 2015, č. j. 11 A 121/2014-45.

³⁵⁾ Viz například zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶⁾ Nařízení vlády České republiky ze dne 17. února 2020, č. 61/2020 Sb. (účinné od 1. dubna 2020).

³⁷⁾ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. srpna 2020, č. j. 30 A 18/2019-41.

o výši plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pokud se jej účastní jejich rodinní příslušníci. V tomto případě se výpočet čistého úhrnného měsíčního příjmu cizince provede tak, že se od daňového základu (plus příp. daňového bonusu) uvedeného v platebním výměru odečte vyměřená daň a výše plateb příslušné okresní správě sociálního zabezpečení včetně penále za dané zdaňovací období, event., i výše plateb na veřejné zdravotní pojištění a penále za totéž období. Následně se výsledná částka vydělí počtem měsíců, v nichž cizinec skutečně vykonával podnikatelskou činnost.³⁸⁾

Správní orgány by měly ve svém rozhodnutí uvést, jakými úvahami se řídily při hodnocení předložených dokladů o finančním zaopatření cizince a společně posuzovaných osob, zmínit konkrétní částky vyplývající z těchto dokladů, a především blíže specifikovat svůj výpočet úhrnného měsíčního příjmu cizince. V opačném případě zatíží předmětné rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.³⁹⁾

VII. Nemožnost ověřit údaje o příjmu cizince

Správní soudy v poslední době poměrně často přistupují ke zrušení⁴⁰⁾ rozhodnutí správních orgánů, jenž odkazují na skutkovou podstatu § 56 odst. 1 písm. a) *in fine* zákona o pobytu cizinců.⁴¹⁾ Souvisí to s judikaturou soudů, která definovala, že důvod spočívající v nemožnosti ověření údajů v žádosti a jejich přílohách je možné aplikovat pouze v případě tzv. stavu *non liquet*, tj. za situace, kdy nelze přijmout závěr ani o pravdivosti tvrzení cizince, ani o tom, že je nepravdivé.⁴²⁾ Správní orgány dle názoru správních soudů nesprávně aplikují dané ustanovení zejména v případech, v nichž se domnívají, že tvrzení cizince ohledně jeho finanční situace je nepravdivé, že byl zjištěn jiný skutkový stav, než jaký uváděl cizinec či tehdy, když se samy snaží vyvracet pravdivost předložených dokladů o příjmech cizince prostřednictvím poznatků plynoucích z jimi obstaraných podkladů pro vydání rozhodnutí. V těchto případech se ovšem dle přesvědčení správních soudů nabízí vést správní řízení dále směrem k naplnění požadavků písm. e) výše uvedeného ustanovení týkajícího se údajů neodpovídajících skutečnosti.

---

³⁸⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. ledna 2015, č. j. 10 Azs 245/2014-41.

³⁹⁾ Ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu.

⁴⁰⁾ Srov. např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 8. prosince 2020, č. j. 57 A 65/2020-69; rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. ledna 2020, č. j. 10 A 48/2018-38, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. listopadu 2019, č. j. 9 Azs 304/2019-28.

⁴¹⁾ Srov. dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zní: „Dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže se cizinec na požádání ministerstva nebo zastupitelského úřadu nedostaví k pohovoru nebo nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti o dlouhodobé vízum nebo jestliže se i přes provedení pohovoru nebo vyhodnocení předložených dokladů nepodaří tyto údaje ověřit.“

⁴²⁾ Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. dubna 2018, č. j. 9 Azs 438/2017-25, či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 9. listopadu 2016, č. j. 45 A 28/2015-38.

Správní orgány by proto v té souvislosti měly doplnit dokazování o další nezbytné podklady.

S uvedenými závěry lze zcela jistě souhlasit. Bude tedy na správních orgánech, aby přizpůsobily svou rozhodovací praxi uvedeným požadavkům, resp. aby adekvátním způsobem aplikovaly skutkové podstaty uvedené v ustanovení § 56 zákona o pobytu cizinců, a to nejen v rámci posuzování úhrnného měsíčního příjmu cizinců.

VIII. Nedostatečný příjem cizince

V případě, že cizinec nedisponuje dostatečnými finančními prostředky, správnímu orgánu zpravidla nezbývá než jeho žádost o pobytové oprávnění zamítnout.

Jednu z odchylek může představovat situace, v níž správní orgán po posouzení žádosti cizince dospěje k závěru, že vydáním negativního rozhodnutí může být nepřiměřeným způsobem zasaženo do jeho rodinného a soukromého života⁴³⁾ (jedná se např. o případy, kdy má cizinec na území České republiky další rodinné příslušníky, zejména nezletilé děti; pokud cizinec během několikaletého pobytu na území navázal silné sociálně-kulturní vazby; příp. pokud je závislý na lékařské péči, která mu nemůže být poskytnuta v zemi jeho původu). Ani v tomto případě by ovšem správní orgány dle mého názoru neměly opomíjet reflektování účelu prokazování úhrnného měsíčního příjmu, tj. aby pobytové oprávnění bylo udělováno pouze cizincům, kteří si dokáží zajistit finanční prostředky, z nichž budou schopni hradit své běžné výdaje a udržovat si důstojnou životní úroveň,⁴⁴⁾ a nestanou se tak zátěží pro sociální systém České republiky. K „prominutí“ nedostatečného úhrnného měsíčního příjmu cizince by proto dle mého přesvědčení mělo docházet s přihlédnutím k individuálním okolnostem případu (tj. zejména výše rozdílu mezi deklarovanou a požadovanou výší finančního zaopatření, počet společně posuzovaných osob, další relevantní skutečnosti).

Dalším důvodem, který může zhojit nedostatečnou finanční situaci cizince, je tzv. změna poměrů. V této souvislosti je odvolací orgán s ohledem na zásadu jednotnosti řízení povinen přihlížet k novým dokladům o finančním zabezpečení cizince a dalších společně posuzovaných osob, neboť úhrnný měsíční příjem je nutno vyhodnocovat s přihlédnutím k vyvíjecímu se příjmu směrem do budoucna.⁴⁵⁾ Pokud tedy cizinec během odvolacího řízení předloží aktuální doklad o svém úhrnném měsíčním příjmu, např. nový mzdový výměr k pracovní smlouvě, díky němuž dojde ke zlepšení jeho finanční situace, je odvolací orgán povinen se s tímto předloženým dokladem vypořádat, resp. zohlednit jej. Uvedená okolnost v praxi většinou povede ke zrušení

---

⁴³⁾ Srov. ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců.

⁴⁴⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. září 2019, č. j. 1 Azs 278/2019-25.

⁴⁵⁾ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. září 2016, č. j. 30 A 46/2015-41.

napadeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Výjimku může představovat situace, kdy by ani po přepočítání nového příjmu cizince odvolacím orgánem tento nedosahoval zákonem stanovené výše požadovaného příjmu. V této souvislosti bych chtěla podotknout, že obdobným způsobem by měla být ze strany správních orgánů rovněž reflektována i změna v rodinných poměrech cizince, resp. v okruhu společně posuzovaných osob. Správní orgány by proto měly vzít v potaz, resp. řádně se vypořádat s okolnostmi, v níž např. dojde k úmrtí jednoho z manželů, ke sňatku dítěte cizince či ke zrušení pobytového oprávnění společně posuzované osoby, přičemž by tak měly činit i pokud jsou jim tyto okolnosti známy z vlastní úřední činnosti (například z cizineckého informačního systému⁴⁶⁾), resp. bez nutnosti oznámení této skutečnosti odvolacímu orgánu ze strany cizince.⁴⁷⁾

IX. Společně posuzované osoby

Jak již bylo výše uvedeno, v případě hodnocení finančního zaopatření cizince se rovněž posuzují příjmy tzv. společně posuzovaných osob. Zákon o pobytu cizinců v případě vymezení tohoto pojmu odkazuje na zákon o životním a existenčním minimu, přičemž z ustanovení § 4 odst. 1 předmětného zákona vyplývá, že existují čtyři zákonem stanovené okruhy společně posuzovaných osob. V prvním okruhu jsou zahrnuti rodiče a nezletilé nezaopatřené děti,⁴⁸⁾ do druhého z nich spadají toliko manželé či registrovaní partneři, třetí okruh tvoří rodiče a nezletilé děti, které nejsou nezaopatřené, či zletilé děti, pokud společně s rodiči užívají byt a nejsou posuzovány ve II. či IV. okruhu a konečně čtvrtý okruh je navázán na osoby společně užívající byt.⁴⁹⁾

Je třeba zdůraznit, že posouzení konkrétních okolností pro vyloučení osoby z okruhu společně posuzovaných osob je ponecháno na správní úvaze správního orgánu. Rozhodne-li se, že k vyloučení osoby nepřistoupí, či naopak, že do okruhu společně posuzovaných osob zahrne i osobu, kterou dříve vyloučil, měl by svůj závěr náležitě odůvodnit v rozhodnutí o pobytového oprávnění cizince.

Vzhledem k tomu, že zákon o životním a existenčním minimu nevylučuje možnost přechodu mezi výše uvedenými okruhy, je dotčeným osobám dána možnost vybrat si, v jakém okruhu společně posuzovaných osob chtějí být zahrnuti. V takovém případě však zpravidla musí předložit ke své žádosti o pobytové oprávnění souhlasné prohlášení.⁵⁰⁾ Městský soud v Praze

---

⁴⁶⁾ Ve smyslu § 158 a násl. zákona o pobytu cizinců.

⁴⁷⁾ Srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. února 2019, č. j. 30 A 81/2017-37.

⁴⁸⁾ Nezaopatřenost dítěte se v návaznosti na ustanovení § 178a odst. 2 zákona o pobytu cizinců posuzuje dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁹⁾ Ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o životním a existenčním minimu.

⁵⁰⁾ Srov. § 4 odst. 6 zákona o životním a existenčním minimu stanoví: „Pokud společně užívají byt osoby, které lze společně posuzovat v rámci dvou nebo více okruhů společně posuzovaných osob, má přednost společně posuzování rodičů a nezaopatřených dětí; v ostatních případech se okruh společně posuzovaných osob stanoví podle jejich

se v rámci soudního přezkumu zabýval otázkou, jakou formu by mělo takové prohlášení mít, přičemž jazykovým výkladem dotčeného ustanovení dospěl k závěru, že by se mělo jednat o vícestranné prohlášení všech dotčených osob.⁵¹⁾ V této souvislosti proto zamítl žalobu cizinky, která ke své žádosti předložila toliko čestné prohlášení svého tchána, že chce být její společně posuzovanou osobou, ačkoliv tato měla v úmyslu být posuzována i s dalšími osobami, s nimiž žila ve společné domácnosti (pozn. manžel a tchyně).

Za zmínku stojí i opačný případ, v němž se dospělý syn domáhal toho, aby nebyl společně posuzován se svými rodiči a sourozenci, neboť tvrdil, že obývá oddělené místnosti v bytové jednotce, v níž žila celá rodina, a samostatně hospodáří. Krajský soud v Plzni v dané kauze poukázal na to, že existují toliko dvě zákonné podmínky, které musí být splněny, aby zletilá osoba byla společně posuzována se svými rodiči, a to společné užívání bytu a neexistence jiných osob, s nimiž by byla zletilá osoba společně posuzována. Vzhledem k tomu, že z dotčeného právního předpisu vyplývá podmínka společného uhrazování nákladů na své potřeby, soud danému tvrzení cizince nepřisvědčil.⁵²⁾

X. Odůvodněné náklady na bydlení

Cizinci zpravidla předkládají jako doklad o zajištění ubytování⁵³⁾ nájemní smlouvu nebo písemné potvrzení vlastníka či pronajímatele nemovitosti. V něm by měly být zahrnuty nejen údaje o výši nákladů za poskytnuté ubytování (zpravidla nájemné), ale i o nákladech spojených s užíváním objektu ubytování (tj. plyn, elektřina, vodné a stočné, odvoz odpadu a centrální vytápění nebo pevná paliva), pokud již nejsou zahrnuty do částky za poskytnuté ubytování.

Nejvyšší správní soud v tomto ohledu posuzoval, zda i zálohové platby na služby spojené s užíváním bytu tvoří součást nákladů na bydlení cizince.⁵⁴⁾ Dospěl přitom k názoru, že ano, jelikož každý měsíc zatěžují rozpočet cizince a projeví se tak v jeho finanční situaci. Současně uvedl, že není vyloučeno, aby správní orgány snížily výši nákladů na bydlení cizince za předmětné období za podmínky, že by tento předložil vyúčtování o vrácení přeplatku.

V případech, že správní orgány pojmou podezření o nevěrohodnosti způsobu deklarovaných nákladů na bydlení cizinců, jsou oprávněny tuto skutečnost prověřit.⁵⁵⁾ Mohou tak učinit např. prostřednictvím výzvy k předložení dokladů o výši uhrazených nákladů na bydlení nebo porovnáním nákladů

---

souhlasného prohlášení. Osamělý rodič společně užívající byt se svými rodiči se však posuzuje i s dítětem společně s rodiči.“

⁵¹⁾ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. března 2019, č. j. 6 A 179/2018-38.

⁵²⁾ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. března 2017, č. j. 57 A 99/2015-62.

⁵³⁾ Srov. § 31 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

⁵⁴⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. února 2020, č. j. 8 Azs 321/2018-40.

⁵⁵⁾ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. září 2017, č. j. 51 A 9/2017-34.

na bydlení v dalších nemovitostech v okolí (disponují-li těmito údaji ze své úřední činnosti). Z pracovních zkušeností je mi známo, že správní orgány přistupují k tomuto kroku zpravidla v případech, kdy cizinec doloží doklad o tom, že má nulové náklady na bydlení, nebo pokud deklaruje částku za ubytování, která je v řádu několika stovek korun.

Ve své praxi jsem hodnotila případ, ve kterém správní orgán vycházel z částky normativních nákladů na bydlení, neboť neakceptoval předložený doklad o zajištění ubytování cizince. Ten totiž opakovaně nebyl zastížen policejní hlídkou na adrese hlášeného pobytu během pobytové kontroly. Současně vytěžováním majitele nemovitosti bylo zjištěno, že cizinec zde přespává nárazově a občas si toliko přijde vyzvednout poštu. V daném případě jsem dospěla k závěru, že správní orgán pochybil, když vycházel toliko z úředního záznamu o pobytové kontrole, poněvadž takovýto doklad nemůže být sám o sobě použit jako důkaz.⁵⁶⁾ Současně jsem poukázala na skutečnost, že z žádného ustanovení zákona o pobytu cizinců nelze dovodit povinnost zdržovat se pouze, či v určitém rozsahu, na adrese hlášeného pobytu.⁵⁷⁾

XI. Normativní náklady na bydlení

Pokud cizinci nejsou schopni prokázat skutečné odůvodněné náklady na bydlení, správní orgány jsou nuceny vycházet při výpočtu úhrnného měsíčního příjmu cizince z částky normativních nákladů na bydlení. Ty se využívají zejména při výpočtu výše příspěvku na bydlení⁵⁸⁾ a jejich výše je každoročně upravena v nařízení vlády České republiky dle průměrné celkové částky nákladů na bydlení.⁵⁹⁾ Normativní náklady na bydlení v sobě zahrnují nájemné (u nájemního bydlení), případně srovnatelné náklady (u družstevního a vlastnického bydlení), a ceny služeb a energií v návaznosti na výměru bytů pro příslušný počet osob.

Jednotlivé částky normativních nákladů na bydlení se proto liší v závislosti na počtu osob v bytě a dále na druhu bydlení, resp. na tom, zda se jedná o byt užívaný na základě nájemní smlouvy, nebo o byt v osobním či družstevním vlastnictví. V tomto směru se v rámci rozhodovací praxe občas stane, že správní orgány přehlédnou právní titul užívání konkrétní nemovitosti a vychází z nesprávně výše normativních nákladů na bydlení.⁶⁰⁾

---

⁵⁶⁾ Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. září 2010, č. j. 6 As 54/2009-90, či nález Ústavního soudu České republiky ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02.

⁵⁷⁾ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. prosince 2015, č. j. 8 Azs 137/2015-37.

⁵⁸⁾ Srov. § 24 a násl. zákona o státní sociální podpoře.

⁵⁹⁾ Nařízení vlády České republiky ze dne 14. prosince 2020, č. 580/2020 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2021 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

⁶⁰⁾ Srov. např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 25. února 2016, č. j. 48 A 26/2014-59.

Cizinci v případě normativních nákladů na bydlení poměrně často namítají, že správní orgány nesprávně vycházely z výše normativních nákladů pro Prahu, ačkoliv bydlí v jiném městě. Správní soudy⁶¹⁾ v návaznosti na znění dotčených ustanovení o úhrnném měsíčním příjmu⁶²⁾ dovodily, že vzhledem k jejich jasné formulaci není pochyb o tom, že bylo nepochybně vůlí zákonodárce, aby správní orgány postupovaly právě tímto způsobem, resp. aby nebraly v potaz místo, kde osoba reálně pobývá, neboť pobytové oprávnění je cizinci udělováno vždy pro celé území státu a cizinec by tak měl prokázat, že disponuje dostatečnými finančními prostředky k pobytu i na území obce či města s vyššími normativními náklady na bydlení. V opačném případě by se správní orgány mohly potýkat s účelovým přihlašováním se cizinců k pobytu na území obcí s nižšími normativními náklady pouze pro účely správního řízení o jejich pobyтовém oprávnění.

XII. Závěr

Vzhledem k roztržité právní úpravě a četné judikatuře správních soudů je zřejmé, že je třeba věnovat patřičnou pozornost posuzování a hodnocení úhrnného měsíčního příjmu cizinců. Jedná se totiž o velmi palčivý problém, který může mít v rozhodovací praxi správních orgánů neblahé důsledky pro životy řady cizinců a jejich rodinných příslušníků.

Odpovědí na otázku, proč cizincům činí značné obtíže předkládat doklady o jejich finančním zaopatření, může být dle mého názoru několik. Zmíním proto pouze některé z nich.

První z nich se pojí s odstraněním nedostatků žádosti o pobytové oprávnění cizince. Ačkoliv výzvy k odstranění vad žádosti zpravidla splňují zákonné požadavky, jejich obsah může pro některé cizince působit poněkud matoucím dojmem. Posuzuje-li např. správní orgán žádost cizince, který hodlá být na území České republiky zaměstnán, dle mého přesvědčení není třeba ve výzvě odkazovat i na škálu dalších variant dokladů o příjmech (např. na smlouvu o výkonu funkce jednatele obchodní společnosti a na s ní spojený zápis z jednání valné hromady), které se cizince, resp. i jeho společně posuzovaných osob, vůbec netýkají. Cizincům, kteří dostatečně neovládají český jazyk a neorientují se v předmětných dokumentech, proto nemusí být zcela zřejmé, zda od nich správní orgán očekává předložení všech variant vyjmenovaných dokladů, resp. proč je správní orgán zmiňuje. S ohledem na neznalost zákonů a postupů správních orgánů se řada cizinců v takových případech zpravidla neobrátil na správní orgán s žádostí o objasnění situace a argumentaci o nesrozumitelnosti výzvy neúspěšně namítá až v rámci odvolacího řízení. Správní orgány by v tomto směru měly dle mého názoru upravit formulaci a obsah výzev k odstranění vad žádosti dle individuálních okolností případu

---

⁶¹⁾ Viz rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 16. ledna 2019, č. j. 30 A 37/2018-56, nebo Krajského soudu v Praze ze dne 25. února 2016, č. j. 48 A 26/2014-59.

⁶²⁾ Srov. § 46 odst. 7 písm. b) či § 42b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

(jsou-li jim známy), příp. by měly zvážit, zda by nebylo vhodné specifikovat formu požadovaných dokladů v zákoně, jako je tomu například v ustanovení § 13 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

Za druhé, někteří cizinci skutečně nedisponují dostatečnými finančními prostředky k zajištění nákladů svého pobytu na území České republiky, přičemž v některých případech dokonce příjmy domácnosti nestačí ani k pokrytí základních životních potřeb rodiny. V tomto ohledu lze dokonce shledat rozdíly ve výši čistých měsíčních příjmů cizinců v návaznosti na jejich pohlaví i státní příslušnost.⁶³⁾

V třetím případě nelze vyloučit, že cizinci nejsou schopni předložit doklady o svém finančním zaopatření, neboť nelegálně vykonávají výdělečnou činnost (např. pro různé zprostředkovatele), a proto nemají možnost reálně doložit doklady o svých výdělcích (zejména tehdy, pokud dostávají výplatu tzv. „na ruku“).

V poslední řadě bych chtěla poukázat na problémy spojené s prokazováním úhrnného měsíčního příjmu cizince v případě podání žádosti o změnu účelu pobytového oprávnění. Zejména začínající osoby samostatně výdělečně činné nejsou ze začátku schopny předložit správním orgánům relevantní doklady o svých příjmech (např. z důvodu vytváření nové klientely či sjednání dlouhodobých zakázek, a s tím spojené odložené splatnosti odměny za vykonanou práci). Začínajícím podnikatelům navíc ztěžuje situaci, když po nich správní orgány vyžadují předložení výpisu z bankovního účtu. Ačkoliv lze přisvědčit tomu, že tento požadavek souvisí s posílením důvěryhodnosti prokázání finančního zaopatření cizince, nelze opomíjet, že zákon o pobytu cizinců neukládá povinnost zřídit si tento bankovní produkt pro potřeby řízení o dlouhodobém pobytovém oprávnění. Zákonodárce by proto měl této záležitosti věnovat pozornost a případně výslovně upravit požadavky na prokazování úhrnného měsíčního příjmu u těchto osob.

Shrnutí:

Príspevek je věnován problematice úhrnného měsíčního příjmu. Konkrétně se zabývá praktickými problémy spojenými s posuzováním a s hodnocením finančního zaopatření cizinců žádajících o dlouhodobé pobytové oprávnění v návaznosti na bohatou judikaturu tuzemských správních soudů.

---

⁶³⁾ http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_378.pdf [citováno 15. června 2021], SCHEBELLE, D., HORÁKOVÁ, M., BAREŠ, P. A KUBÁT, J.: *Kontinuální sledování bariér integrace cizinců z třetích zemí se zřetelem na činnost asistenčních služeb*. Praha, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2013.

**Total monthly income in the light of the case law of administrative courts
– summary:**

This paper is devoted to the issue of total monthly income. Specifically, it deals with practical problems connected with the assessment and evaluation of the financial provision of foreigners applying for a long-term residence permit in connection with the rich case law of national administrative courts.